

Samenvatting resultaten enquête COVID-19 maatregelen en probleemgedrag in verpleeghuizen

De COVID-19 maatregelen van dit voorjaar hebben in verpleeghuizen geleid tot zowel een toename als een afname van probleemgedrag bij bewoners. Een toename van probleemgedrag kwam wel vaker voor dan een afname. Daarbij maakte het niet uit of er op de afdeling COVID-19 infecties waren bij bewoners of bij zorgverleners. Dat blijkt uit een onderzoek van het Universitair Kennissenetwerk Ouderenzorg Nijmegen (UKON), de Open Universiteit en AmsterdamUMC.

Probleemgedrag en maatregelen

Vooraf het bezoekverbod heeft volgens verpleeghuismedewerkers gezorgd voor veranderingen in probleemgedrag. De meerderheid van de deelnemers aan het onderzoek (79%) zag een toename in probleemgedrag door het bezoekverbod. Maar bijna evenveel deelnemers zagen (ook) een afname van probleemgedrag. Andere veelgenoemde maatregelen waren niet naar buiten mogen, de eigen kamer niet mogen verlaten en aanpassingen in het aanbod van georganiseerde activiteiten. Deze maatregelen werden vooral gekoppeld aan een toename van probleemgedrag.

Dementie en impact van maatregelen

Deelnemers gaven aan dat vooral bewoners zonder of met milde dementie last hadden van de maatregelen. Zij vertoonden meer signalen van eenzaamheid, stemmingsproblemen en geagiteerd gedrag. Er werd echter ook meer rust op de afdelingen gezien, evenals verbondenheid tussen bewoners onderling en tussen bewoners en zorgmedewerkers. Mensen met ernstige dementie vertoonden vaak minder agitatie en agressie, terwijl apathisch gedrag juist leek toe te nemen.

Werkdruk

De helft van de deelnemers vond dat hun werkdruk toenam en de werktevredenheid afnam tijdens de maatregelen. Aan de andere kant rapporteerden deelnemers meer verbondenheid en een betere sfeer op de afdelingen.

Deelnemers

Het onderzoek vond plaats in april-augustus 2020. In totaal hebben 323 professionals in de verpleeghuiszorg (psychologen, specialisten ouderengeneeskunde, verpleegkundig specialisten en overige professionals) de enquête ingevuld. Met een selectie van 16 professionals zijn vervolgens diepte-interviews gehouden.

Vervolgonderzoek

Al eerder zijn de [voorlopige resultaten](#) gepresenteerd en inmiddels is ook een [wetenschappelijke publicatie](#) verschenen. De resultaten in dit onderzoek zijn vergelijkbaar met een [onderzoek van het Trimbos Instituut](#). Het Trimbos-onderzoek richtte zich op zorgmedewerkers, naasten en bewoners zonder cognitieve problemen, terwijl dit onderzoek zich richtte op behandelaren.

Op dit moment loopt een [vervolgonderzoek](#). De focus ligt op strategieën die met succes werden (en worden) toegepast tijdens de COVID-19 maatregelen. Wij zijn daarnaast benieuwd naar de mening van professionals over afstandswerken en de verschillen tussen online contacten en face-to-face contacten van bewoners en hun naasten. We hopen te leren van initiatieven op de

werkvloer en waarderen uw mening! Heeft u de enquête nog niet ingevuld, dan zouden we het enorm op prijs stellen als u dit wilt doen (klik op [vervolgonderzoek](#)).

Met vriendelijke groet,

*Dr. Roeslan Leontjevas | Drs. Inge Knippenberg | Dr. Martin Smalbrugge |
Dr. Annette Plouvier | Dr. Saskia Teunisse | Dr. Christian Bakker |
Prof. dr. Raymond Koopmans | Prof. dr. Debby Gerritsen*
